

Jaqinakar sum qamayañtakix kunanaks jupanakax arxatapxixa

- Tantachasisa, jaqi tantachawinak apsuñawa, ukat arsusiñaw jan ch'axwasis jaqinakan sum qamasiñap utjañapataki; ukat sasiñaw yaqha tantachat jaqinakampi ukamaraki jch'a tantachat marka jaqinikampiraki.
- Yatiyawinakat yatiñawa, nayra luratanak thaqañaw uñt'aañtaki kunjamas saraski jaqinakan sum qamawipax uñjayañawa.
- kunamas aka lurawinakax saraski ukanak Yatiñamawa. ukat parlakipasiñaw taqi jaqinakar ukamaraki sañaw kunjamas jumatak taqi ukanak uñjktaxa.
- Sum parlakipasis jaqinakan sum qamañapataki lurañaw aka machaq kamachinakaxa, ukat jaqinak sum katuqañapatakix sumapiniw irnaqasiñani.
- Yatiyañapiniw arxatiriruxa, markanak irpir p'iqiñchirinakar - Aka markat ukamaraki yaqha markanakata -irnaqirinaka, jaqinakar yanapir utanak taqi jan sum qamayañ munirinak utjir jaqinaka.
- Jach'a suyu markax waljapiniw uñjañapax taqi ch'axwawinakata, taqi kun satanakatsa, uñiskipasitanakatsa taqi ukanakat utjipanx qillqatanakan sum uñjasis arsusiñawa.

Yatiyawi Laphi

JAQINAKAR ARXATIRI SUM QAMAÑPATAKI

Jaqinakar arxatiri sum qamañapataki: Uka amtatax jiwasataki luratañapawa.

Jaqinakan sum qamañapax Arxatatañapaw, mayaki sayt'ayasis arsusinaw jan uñisisa, aka lurawinakax qhipurun añcha lurawinakaw taqinitaki utjaski. Ukatpi wakisix aka lurawitakix mayaki amtas ch'amamp sartañataki .

Ukatx sintiñapawa, jiwasax uñjayañasaw jaqinak sum qamañapataki ukhamaraki jan jark'aqat qamasinax taqi jiwasanakankaskiwa, taqi markanakan uñt'ataskiwa aka arxatawinakaxa **(15/144 de 1999 kamachinakana)**. **Ukhamaraki, aka wakiskiri qhispinakax suma jark'aqataw taqi lurir arxatirinakataki (13/13 del 2010 kamachinakana)**.

Walja jaqi tantachasitanaka ukhamaraki sapa jaqinakas lurapxiwa arxatirjama sum qamañanak sumarpin sarayañapataki. Utjiw säñtakix khitinakas irnaqasipxi akana :

- Warminakar sum uñjas arxataña,
- Wawanak sum uñjañataki,
- Mayaptayas Juk'aptayañani qullqininakaru jan qullqininakarsa,
- Jaqinakan parlakipawinapakax jach'aptayañawa,
- Nuwasirinakar arxatirir yatyañawa,
- Arsusiñaw jan wali apkatawinakata,
- Ch'amamp sartasiñaw machaq yatyawinak uñt'ayatañapataki.

Khitinakas ajllitaspax jaqinakan sum qamañanakap arxatañapataki.

Taqpachanipiniw jawsatatanxa jaqinakan sum qamañap sumar sarañapatakixa, sapaki lurañtaki jan ukasti waljan tantachasis mayacht'asis lurañataki.

Janiw utjiti kuna laphi qillqatanakas jaqinakar sum qamayañtak uka wakichat apnaqañtakixa, akanak apnaqirinakax akham uñt'atawa:

- Amuyt'ayapxiw jupan lurawinapak uñt'ayas taqi lurañanak ukhamaraki jaqinak sum qamañpataki.
- Arxatirin amuyt'awipax waljapiniwa, saraksnaw ukanx uñt'ayasisa taqi jaqinakar jan uñiskipt'asisaki.
- Jupan arxatawi luratapanxa, amuyusis yäqapxiw yaqha kamachinakatxa, jupankirinakas ukhamaraki yaqha jaqinkirinakasa.
- Jupan parlawipax mä suma thakiruk apayistu

**Jumax mä arxatirjamaw
sartasiñamaxa Arsusimay
jaqinak sum qamañapataki**